

PROGRAMMADECREET BEGROTINGSOPMAAK 2027

Advies van de Strategische Adviesraad Landbouw en Visserij, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

W www.salv.be – T +32 2 209 01 11 – E info@salv.be

Adviesvraag	voorontwerp programmadecreet begrotingsopmaak 2027
Adviesvrager	Ben Weyts - Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn
Ontvangst adviesvraag	10 oktober 2026
Wettelijke basis	Oprichtingsdecreet SALV 6 juli 2007
Goedkeuring raad	19 oktober 2026
Kopie aan	Jo Brouns – Vlaams minister van Omgeving en Landbouw, Hilde Crevits – Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij, Bart Dochy – voorzitter Commissie Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid (Vlaams Parlement), Patricia De Clercq – administrateur-generaal Agentschap Landbouw en Zeevisserij, Joris Relaes – administrateur-generaal Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO), Filip Fontaine – algemeen directeur Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM)
Adviesnummer	2026-12
Contactpersoon	Koen Carels kcarels@serv.be

De heer Ben Weyts

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn

Spoedadvies over het voorontwerp van programmadecreet bij de begrotingsopmaak 2027

Mijnheer de viceminister-president

Op zaterdag 10 oktober 2026 ontvingen wij uw spoedadviesvraag over het voorontwerp van programmadecreet bij de begrotingsopmaak 2027. De SALV beperkt zich tot de bepalingen die gevolgen hebben voor de land- en tuinbouw, de agrovoeding en de visserij. De raad maakt vaststellingen bij een aantal artikels en geeft vervolgens een algemene appreciatie en raadgeving.

Vaststellingen

1. Hervorming van de jaarlijkse verkeersbelasting (art. 3-8) en invoering wegenvignet (art. 9-38)

De verkeersbelasting voor personenauto's, auto's voor dubbel gebruik en minibussen die na 31 december 2026 worden ingeschreven, wordt voortaan berekend op basis van het gewicht en een vergroeningsfactor (CO₂-uitstoot). Het tarief voor lichte vrachtvoertuigen daalt vanaf aanslagjaar 2027 met ongeveer 30%. Vanaf 1 mei 2027 geldt een digitaal wegenvignet voor alle motorvoertuigen met minstens vier wielen tot 3,5 ton, op de autosnelwegen én de overige gewestwegen. Een jaarvignet kost 100 euro (Euronorm 4 en hoger), 125 euro (Euronorm 0 tot 3) of 90 euro (emissievrij). Landbouwvoertuigen worden niet vermeld bij de vrijstellingen voor het wegenvignet, maar trekkers zwaarder dan 3,5 ton vallen sowieso buiten het toepassingsgebied.

2. Niet-indexering werkingsmiddelen (art. 39)

Voor niet-loongebonden werkingsmiddelen die aan een prijsindex gekoppeld zijn, wordt in de begrotingsjaren 2026 tot en met 2029 geen indexaanpassing verrekend. Het grootste deel van de landbouwmiddelen (GLB, VLIF, projectsubsidies) is evenwel niet automatisch gekoppeld aan een prijsindex.

3. Financiering lokale besturen: aanpassingen algemene financieringsstromen (art. 48-52)

De groeivoet van het Gemeentefonds, de aanvullende dotatie stedenbeleid en de dotatie open ruimte daalt in 2027, 2028 en 2029 van 3,5% naar respectievelijk 1%, 1,25% en 2%. De geplande opstap van de dotatie open ruimte wordt uitgesteld en gehalveerd, samen goed voor ongeveer 90 miljoen euro minder over 2027-2031.

4. Aanpassing oprichtingsbepalingen Vlaams Klimaatfonds (art. 61)

Het Vlaams Klimaatfonds kan voortaan ook opbrengsten ontvangen uit ETS1 voor de scheepvaart, uit het nieuwe emissiehandelssysteem ETS2 (gebouwen, wegtransport en een deel van de industrie) en uit de verkoop van CBAM-certificaten. Via CBAM (onder meer kunstmest) en mogelijk ETS2 draagt ook de land- en tuinbouw daartoe bij. De bestedingen worden verruimd naar de ETS-sectoren, hernieuwbare energie en energie-efficiëntie, en cofinanciering is niet langer vereist.

5. Decreet Integraal Waterbeleid: meetverplichting bij grondwaterwinning (art. 76)

Het decreet wordt afgestemd op de meetverplichting die sinds 1 juli 2025 in titel II van het VLAREM geldt. Op elke (nieuwe) grondwaterwinning moet een debietmeter worden geplaatst, ongeacht het opgepompte volume.

6. Decreet Integraal Waterbeleid wat de verhoging van het heffingstarief voor oppervlaktewaterlozers betreft (art. 92)

Het verlaagde eenheidstarief van de heffing op waterverontreiniging voor bedrijven die vergund zijn om op oppervlaktewater te lozen, stijgt van 22,64 naar 39,77 euro (+76%). Dit levert het MINA-fonds in 2027 ongeveer 18 miljoen euro extra op. Er is geen fasering voorzien. De verhoging vat onder meer bedrijven uit de agrovoeding en land- en tuinbouwbedrijven die na eigen zuivering op oppervlaktewater lozen.

7. Budgetverhoging materiaalintensieve studierichtingen en aanpassing voor zevende leerjaren (art. 101)

Het extra werkingsbudget voor materiaalintensieve studierichtingen in het secundair onderwijs stijgt vanaf 2027 van 10 naar 15 miljoen euro. Ook de zevende leerjaren gericht op instroom in de arbeidsmarkt komen opnieuw in

aanmerking. Dat komt ook de opleidingen in het studiedomein land- en tuinbouw ten goede. Over het belang hiervan adviseerde de SALV reeds eerder¹.

8. Wijziging van het decreet van 19 mei 2006 (Fonds voor Landbouw en Visserij, art. 103) en van het decreet van 6 juli 2018 (Fonds toezicht en handhaving Landbouwdecreet, art. 104)

Het programmadecreet verdeelt de retributies uit het landbouw- en visserijbeleid (art. 4, 5°/1, van het Landbouwdecreet) over twee begrotingsfondsen. Het eerste is het Fonds voor Landbouw en Visserij, opgericht bij het decreet van 19 mei 2006. Vandaag ontvangt dit fonds alle retributies uit het landbouw- en visserijbeleid. Volgens art. 103 houdt het voortaan alleen nog de retributies over de handel in en de kwaliteit van plantaardig teeltmateriaal.

Het tweede is het Fonds toezicht en handhaving Landbouwdecreet, opgericht bij het decreet van 6 juli 2018. Art. 104 hernoemt het tot Fonds controle, toezicht en handhaving landbouw en visserij. Het ontvangt voortaan alle andere retributies voor de controle-, toezichts- en handhavingstaken van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij. Ook de rechtsplegingsvergoedingen in dossiers daarover gaan naar dit fonds. Het fonds mag naast werkingskosten voortaan ook personeelskosten dekken, voor controles in het kader van het Landbouwdecreet, het GLB, het GVB en het teeltmateriaalbeleid. Volgens de memorie en het verslag van de Inspectie van Financiën² gaat het om retributies die na 1 januari 2027 worden ingevoerd, zoals voor importcontroles in de bio- en de visserijsector. De ontvangsten staan nog als PM in de begroting.

Advies

[1] De SALV begrijpt de budgettaire inspanning die de Vlaamse Regering wil leveren, maar stelt vast dat verschillende maatregelen samen de lasten voor de land- en tuinbouw, agrovoeding en visserij verhogen. De SALV vraagt te waken over de cumulatieve impact van dit decreet. De bijkomende middelen voor materiaalintensief onderwijs worden gewaardeerd.

[2] Zorg dat heffingen en retributies proportioneel, kostengebaseerd en voorspelbaar zijn. Voor de retributies via het fonds controle, toezicht en handhaving vraagt de raad transparantie over de omvang en de besteding en betrokkenheid als SALV bij de uitvoeringsbesluiten.

¹ SALV, Advies. Programmadecreet BA 2023, Brussel, 2023, [SALV_20230503_ADV_Programmadecreet_BA23.pdf](#), p. 9

² Nota Inspectie van Financiën, MV/26/279/074 KRAB2026003631, Brussel 14 september 2026

[3] Laat middelen die de sector mee genereert in het Vlaams Klimaatfonds en het MINA-fonds ook terugvloeien naar de verduurzaming van de sector.

[4] Overweeg een geleidelijke invoering van de verhoging van het (verlaagde) heffingstarief voor oppervlaktewaterlozing en vereenvoudig de vergunningsprocedures voor waterinfrastructuur zodat circulaire waterprojecten meer ingang vinden³. Veel oppervlaktewaterlozers hebben al in een eigen zuivering geïnvesteerd en blijven ook de onderhoudskosten daarvan dragen. Een verdere daling van de vuilvracht vraagt nieuwe producten, nieuwe technieken en het sluiten van waterkringlopen, maar de erkenning daarvan en de vergunning van waterinfrastructuur op bedrijfsniveau verlopen vaak traag. Bovendien verslechtert de hogere heffing de concurrentiepositie van de bedrijven omdat zij deze kosten niet kunnen doorrekenen.

[5] Tot slot betreurt de SALV de zeer korte adviestermin. Op zaterdagavond 10 oktober ontving de SALV dit adviesdossier van 43 documenten met de vraag om met spoed te adviseren tegen dinsdag 20 oktober met het oog op de agendering op de Vlaamse Regering van 23 oktober 2026. Door deze korte termijn kon de SALV niet alle onderdelen van het programmadecreet grondig bestuderen en beperkt dit advies zich tot de hier aangehaalde aandachtspunten.

Hoogachtend

Loes Lysens
voorzitter

Koen Carels
secretaris

³ Minaraad, SERV en SALV, Gemeenschappelijk advies over het ontwerp van Blue Deal nota, Brussel, 10 juni 2025, par. 39 en 41, [Advies Blue Deal nota | SALV](#)